

www.ketab.ir

صیا خوا

نویسندگان: ولی الله جعفری
طاهره رجبی، سمیه سلیمانیان، زهرا شاهسنایی، زهرا عسگری

W W W . H A D I S B O O K . I R

فهرست

۱۳ اشاره

۱۵ مقدمه

بخش اول: معرفی خواص و نخبگان

۱۹ فصل اول: معرفی خواص

۲۲ تعریف خواص

۲۴ اقسام خواص

۲۴ ۱. خواص اها حق

۲۵ ۲. خواص اها باطل

۲۷ فصل دوم: معرفی نخبگان

۲۹ تعریف نخبگان

۳۱ اقسام نخبگان

۳۱ ۱. علما

۳۱ ولید بن مغیره

۳۲ ابوموسی اشعری

۳۵ علمای یهود

۳۶ شرحبیل

۳۷ کعب بن اشرف

۳۸ مخیریق

۳۸ ۲. تجار

۳۸ نصر بن حارث

۳۹ ابوالبختری

۴۰ هشام بن عمرو بن ربیعہ

۴۰ ۳. عابدان

۴۰ ابو عامر راهب

۴۱	 ۴. امراء
۴۱	 قصی بن کلاب
۴۲	 عبدالمطلب
۴۳	 عمرو بن لُحی خزاعی
۴۳	 قیس بن عاصم
۴۴	 نجاشی
۴۵	 حلّیس
۴۵	 منحاک بن قیس

بخش دوم: شاخصه های خواص حق

۴۹	 اشاره
۵۱	 فصل اول: بینش بصیرت
۵۴	 مؤلفه های بصیرت
۵۴	 ۱. حقیقت جویی
۵۵	 ایاس بن معاذ
۵۶	 سلمان
۵۷	 عبدالله بن سلام
۵۸	 ابو خدیفه
۵۸	 نجاشی
۶۰	 صغاطر
۶۰	 باذان
۶۱	 اسلم
۶۳	 جرجه
۶۳	 زهیر بن قین
۶۴	 ۲. تدبیر
۶۵	 جعفر بن ابی طالب
۶۶	 حباب بن منذر
۶۶	 عباس بن عبدالمطلب
۶۸	 نعیم بن مسعود
۶۹	 ۳. موقعیت شناسی

۷۰	الف) درک و تحلیل درست از وقایع
۷۲	انس بن نصر
۷۲	ثابت بن دحلاحه
۷۳	سعد بن معاذ
۷۴	فرزند عبدالله بن ابی
۷۴	ب) تشخیص وظیفه
۷۶	ابوطالب
۷۷	عبدالله بن جبیر
۷۷	حنظله (غسیل الملائکه)
۷۸	عبدالله بن خثیمه
۷۸	عباس بن عبدالمطلب
۸۲	زاد بن قاص
۸۳	الکاحول
۸۵	مقداد بن عمرو
۸۶	سعد بن معاذ
۸۷	حذیفه
۸۷	ابوبصیر
۸۸	ابن عباس
۸۹	زیاد بن حنظله
۹۰	ام سلمه
۹۰	مالک اشتر
۹۱	نافع بن هلال
۹۲	مسلم بن عوسجه

۹۵ فصل دوم: منش و شخصیت

۹۷ مولفه های منش و شخصیت

۹۷	۱. صبر
۹۹	بلال حبشی
۹۹	سمیه
۱۰۰	ابوسلمه
۱۰۱	زهیر بن قین

۱۰۲	 ۲. شجاعت
۱۰۳	 ابوذر
۱۰۵	 حمزه بن عبدالمطلب
۱۰۵	 ام عماره (نسیبه)
۱۰۶	 زید بن دثنه
۱۰۶	 صفیه
۱۰۷	 عمار
۱۰۸	 عبدالرحمن بن حسان
۱۰۹	 صحنی بن فیسل
۱۱۰	 م وهب
۱۱۰	 ۳. نیت
۱۱۲	 عبدالمطلب
۱۱۳	 عثمان بن مظعون
۱۱۳	 سعد بن معاذ و سعد بن عباد
۱۱۵	 فصل سوم: کنش و حرکت
۱۱۷	 مولفه های کنش و حرکت
۱۱۷	 ۱. تبیین و روشنگری
۱۱۸	 عباس بن عبدالمطلب
۱۱۹	 ابن عباس
۱۲۰	 مقداد
۱۲۱	 ابوذر
۱۲۲	 عبد قیسی
۱۲۳	 جندب بن زهیر
۱۲۴	 عمار یاسر
۱۲۶	 هاشم بن عتبّه
۱۲۷	 مالک اشتر
۱۲۸	 عدی بن حاتم
۱۲۹	 حجر بن عدی
۱۳۰	 مسلم بن عقیل
۱۳۰	 قیس بن مسهر
۱۳۱	 بریر بن خضیر

۱۳۳	عبدالله بن عقیف
۱۳۴	۲. اقدام بهنگام
۱۳۵	عمرو بن ثابت
۱۳۶	حنظله
۱۳۶	زید بن ارقم
۱۳۸	خالد بن معمر
۱۳۹	حر بن یزید ریاحی

بخش سوم: موانع پایداری و نتیجه انحراف خواص

۱۴۲	صبا اول: موانع پایداری خواص
۱۴۵	۱. شماره
۱۴۸	۱. خ. پرست
۱۴۹	عبدالله بن ارقم
۱۵۰	منذر بن رعد
۱۵۱	مسیمه بن حبیب
۱۵۳	سلیمان بن صرد
۱۵۵	۲. مال اندوزی
۱۵۶	عبدالرحمن بن عوف
۱۵۸	مالک بن هبیره
۱۵۹	۳. جاه طلبی
۱۶۰	سعد بن عباد
۱۶۱	عبدالرحمن بن عوف
۱۶۲	عمرو عاص
۱۶۵	معاویه
۱۶۹	طلحه و زبیر
۱۷۰	اشعث بن قیس
۱۷۲	شریح قاضی
۱۷۳	عمر بن سعد

فصل دوم: نتیجه انحراف خواص

۱۷۸	۱. اهانت به خاندان پیامبر
-----	---------------------------

۱۷۸		ابوبکر
۱۷۸		شمر
۱۷۹		۲. بدعت و انحراف در دین
۱۷۹		ابوبکر
۱۷۹		عمر بن خطاب
۱۸۱		عثمان
۱۸۲		عایشه
۱۸۳		۳. پیچی از فرمان رسول خدا
۱۸۳		عمر
۱۸۴		۴. استفاده شخصی از بیت المال
۱۸۴		عثمان

فصل سوم: نمونه‌های خاص باطل

۱۸۵		
۱۸۸		الف) سران مشرکان
۱۸۸		ابوجهل
۱۸۹		ابوسفیان
۱۹۰		ابولهب
۱۹۰		عاص بن وائل
۱۹۱		حی بن اخطب
۱۹۱		ب) منافقان
۱۹۱		عمرو عاص
۱۹۲		مروان بن حکم
۱۹۵		عبیدالله بن زیاد
۱۹۵		شمر
۱۹۶		شيث بن ربعی

۲۰۱		در پایان
۲۰۷		ضمائم
۲۳۷		فهرست اعلام
۲۴۴		فهرست منابع

مقدمه

یکی از اهداف تربیت، آن است که انسان به درجه ای از درک و بصیرت برسد که بتواند از ظواهر امر بگذرد و قدرتی برای تجزیه و تحلیل، انتخاب و تصمیم گیری در ابعاد مختلف زندگی به دست آورد. «عبرت» راهی است که میتواند انسان را به این مقصد تربیتی برساند. امیرالمؤمنین علیه السلام در نهج البلاغه می فرماید: «مَنْ اغْتَبَرَ أَبْصَرَ وَمَنْ أَبْصَرَ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ عِلْمٍ. مَنْ لَمْ يَلَمْ، كَسَى كَيْسَ عِبْرَتِ أَمُوزِد، أَگاهی یابد و کسی که آگاهی یابد، می فهمد و آنکه بفهمد، دانش آموخته است». یک از منابع عبرت آموزی برای انسان، تاریخ است.

تاریخ همواره تکرارشدنی است؛ هر چند که این تکرار، تمام جزئیات اتفاق نمی افتد ولی اصول کلی و قوانین اصلی آن، مقتضی تکرار است. در قرآن هم به تاریخ و رخدادهای آن تنها به عنوان یک گزارش و قصه، احسان ای، نگاه نمی شود، بلکه به عنوان موضوعی مطرح می شود که بارها و بارها به سبب تحقق عوامل، مقتضیات و شرایط، تکرار می شود؛ از این رو با مطالعه و تأمل تاریخی می توان سیر سقوط و ظهور افراد و به دنبال آن جوامع را درک و کشف کرد و با فهم دقیق عوامل و قواعد حاکم بر ریزش و رویش افراد و چگونگی انحطاط جامعه، در زمانه کنونی به دستورالعمل شایسته رسید و مطابق با آن قواعد، تلاش نمود که سرنوشت خود و جامعه را به سمت حقیقت، هدایت کرد.

اگر چه عملکرد تک تک افراد در شکل گیری مسیر تاریخ مهم می باشد، اما در این میان، نقش خواص و نخبگان جامعه برجسته تر است و چگونگی ایفای نقش آنها در جبهه حق یا باطل، سبب همراه شدن توده مردم در این دو جبهه می شود و شکل گیری سرنوشت جامعه را تسریع می کند. خواص و نخبگان، انسانهای اهل فکر و با نفوذی در بین مردم هستند که به سبب جایگاهی که دارند، نقش الگویی را برای سایرین ایفا می کنند و سبیل زنده ای، از طرز فکر و عمل آگاهانه هستند. بنابراین بدیهی است که مورد تقلید قرار گیرند و توده مردم در مواضع و رفتار، سعی در همانند سازی خود با آنها کنند. تاثیر قابل توجهی که عملکرد خواص بر عوام مردم دارد، ضرورت مطالعه سرگذشت تاریخی این گروه را بیشتر می کند، تا با بررسی تک تک این افراد به عوامل انحراف و نتایج این انحراف در جامعه پرداخت.

